

Податкова консультація

Про оподаткування ПДВ

Державна фіскальна служба України розглянула звернення щодо визначення загального обсягу операцій з постачання товарів/послуг для цілей обов'язкової реєстрації установи як платника ПДВ у разі здійснення такою установою звільнених від оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів/послуг та, керуючись статтею 52 розділу II Податкового кодексу України (далі – ПКУ), повідомляє.

Як зазначено у зверненні, комунальна установа є стаціонарним соціально- медичним закладом загального типу для постійного проживання громадян похилого віку, інвалідів, ветеранів війни та праці, які потребують постійного стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування (далі – особи). Особи в установі знаходяться на державному утриманні. При цьому установа отримує різницю між сумою пенсії, призначеної особі, та сумою пенсії, яка виплачується такій особі та непрацездатним членам її сім'ї. Використання таких коштів спрямовується на поліпшення умов перебування осіб в установі.

Порядок перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (закладам), у яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 № 269 (далі – Порядок).

Адміністрація установи відкриває в органах Державної казначейської служби України, що здійснюють її фінансове обслуговування, спеціальні реєстраційні рахунки для зарахування коштів, про що повідомляє органу Пенсійного фонду України за місцезнаходженням установи або структурному підрозділу з питань соціального захисту населення за місцем перебування особи (законного представника) на обліку (отримання допомоги) (пункт 7 Порядку).

Відповідно до пункту 8 Порядку зарахування та використання коштів, що перераховані установам, здійснюється згідно з вимогами бюджетного законодавства для поліпшення умов перебування осіб в установах. Перелік товарів, робіт і послуг, на закупівлю яких спрямовуються зазначені кошти, затверджується Міністерством соціальної політики України.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами ПКУ (пункт 1.1 статті 1 розділу I ПКУ).

Згідно з нормами чинного законодавства платники податку зобов'язані самостійно декларувати свої податкові зобов'язання та визначати сутність і відповідність здійснюваних ними операцій тим, які перераховані ПКУ.

При цьому пунктом 44.1 статті 44 розділу II ПКУ визначено, що для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Правові основи оподаткування ПДВ встановлено розділом V та підрозділом 2 розділу ХХ ПКУ.

Підпунктом «а» і «б» пунктом 185.1 статті 185 розділу V ПКУ визначено, що об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з постачання товарів/послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 розділу V ПКУ.

Згідно з підпунктом «б» підпункту 197.1.7 пункту 197 розділу V ПКУ звільняються від оподаткування ПДВ операції з утримання осіб у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, дитячих будинках-інтернатах, пансіонатах для ветеранів війни і праці, геріатричних пансіонатах, реабілітаційних установах, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

Відповідно до пункту 188.1 статті 188 розділу V ПКУ база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками – суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів).

При цьому база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг, база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни), за винятком:

товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню;
газу, який постачається для потреб населення.

До складу договірної (контрактної) вартості включаються будь-які суми коштів, вартість матеріальних і нематеріальних активів, що передаються платнику податків безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу у зв'язку з компенсацією вартості товарів/послуг. До складу договірної (контрактної)

вартості не включаються суми неустойки (штрафів та/або пені), три проценти річних та інфляційні, що отримані платником податку внаслідок невиконання або неналежного виконання договірних зобов'язань.

Таким чином, зарахування комунальною установою на спеціальний реєстраційний рахунок коштів (різниці між сумою пенсії, призначеної особі, та сумою пенсії, яка виплачується такій особі та непрацездатним членам її сім'ї) на утримання осіб розцінюється як компенсація вартості послуг з утримання, які звільняються від оподаткування ПДВДВ.

Порядок реєстрації особи як платника ПДВ регулюється статтями 180 - 183 розділу V ПКУ та регламентується Положенням про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1130, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.11.2014 за № 1456/26233.

Статтями 181 та 182 розділу V ПКУ визначено умови для реєстрації особи як платника ПДВ, відповідно до яких реєстрація особи як платника ПДВ може здійснюватися як в обов'язковому порядку, так і за добровільним рішенням особи.

Відповідно до пункту 181.1 статті 181 розділу V ПКУ під обов'язкову реєстрацію як платника податку на додану вартість підпадає особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню згідно з розділом V ПКУ, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн. грн. (без урахування ПДВ).

До загального обсягу операцій з постачання товарів/послуг для цілей реєстрації особи як платника ПДВ належать операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою ПДВ, ставкою 7 відсотків, нульовою ставкою ПДВ та звільнені (умовно звільнені) від оподаткування ПДВ. Обсяг операцій, що не є об'єктом оподаткування ПДВ, при обрахунку загального обсягу операцій з постачання товарів/послуг не включається.

Отже, якщо установа здійснює операції з постачання товарів/послуг на митній території України, які є об'єктом оподаткування згідно з розділом V ПКУ (включаючи і звільнені від ПДВ операції), загальний обсяг яких протягом останніх 12 календарних місяців перевищує 1 млн. гривень, то така установа згідно з вимогами ПКУ повинна подати до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням реєстраційну заяву платника ПДВ і, відповідно, зареєструватись як платник ПДВ в обов'язковому порядку.

Відповідно до пункту 52.2 статті 52 розділу II ПКУ податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.